

מנחם גלילי גרינברג

תרע"ד-תש"ח

1914-1948

אלבום זה הוא חלק מתוכנית ההנצחה הארצית, מיזם חברתי וערכי, אשר במסגרתו בני נוער פוגשים משפחה שכולה, לומדים ושומעים על יקיר ליבה ומכינים אלבום הנצחה לזכרו.

משרד החינוך

התלמידים המשתתפים בתוכנית זו, מבצעים את פעילותם במסגרת תוכנית המעורבות החברתית. התלמידים מלווים בכל שלבי הפעילות על-ידי פרחי הוראה מהמכללות האקדמיות לחינוך.

השותפים בתוכנית זו הם:

- ארגון יד לבנים
- אגף בכיר הכשרה והתמחות עובדי הוראה - משרד החינוך
- מינהל חברה והנוער - משרד החינוך
- בית יד לבנים ועיריית ראשון לציון
- בית הספר מקיף י' אבני החושן

ליווי והנחייה:

פרח ההוראה : מאור דניאלי

כתיבה ועריכה:

התלמידות:

שיראל דוידוב

מגי ולקקוב

שלי קורנבליט

אביגיל מנחמי

החברה העירונית ראשל"צ
לתרבות נופש וספורט

ראשון לציון
אתם במרכז

מנחם גלילי גרינברג

15.07.1948

ח' בתמוז תש"ח

ילדותו של מנחם

מנחם נולד בשנת 1914,
במחוז בוטושאן בעיר דורוחוי ברומניה.
מנחם חונך ע"י הוריו לערכים,
היה ילד אהוב, אהוד וחייכן.
עזרה לזולת היתה נר לרגליו.

תכונותיו של מנחם

❖ אופטימי

❖ צנוע

❖ מסור

❖ סובלני

❖ איש אשכולות

❖ נאמן

❖ אוהב את הארץ

❖ אהוב על הסביבה

עובדות על מנחם

❖ כאשר עלה ארצה שינה את שמו
ממנדל למנחם.

❖ הוא הצטרף לתנועה המחתרתית
אצ"ל (ארגון צבאי לוחם) שם לקח
חלק פעיל בפלוגת בית"ר.

❖ בתנועה היה פעיל כשנתיים וכינויו
היה "גלילי".

אהבתו לארץ ישראל

הכמיהה לעלות לארץ ישראל בערה
בעצמותיו, ולמרות שאימו התנגדה
נחרצות שיעזוב את רומניה ויעלה ארצה,
החליט מנחם לתמרן את אימו ולשתף
אותה שהוא מעוניין לעבור לעיר מרכזית
ברומניה וקיבל את ברכתה.

מה שאימו לא ידעה, היא העובדה
שמנחם הצטרף לספינת מעפילים. הוא
עלה ארצה ב 1939 מבלי להיפרד מהוריו.

עלייתו לארץ ישראל

מנחם עלה בספינת מעפילים בשנת 1939
יחד עם חברו (גיסו לעתיד) אשר (חרבג'ו)
כרמלי.

לאחר עלייתו ארצה החליט מנחם
לעברת את שמו ממנדל למנחם.

ומיד התנדב למחתרות והצטרף לאצ"ל
שם, גם קיבל את כינויו "גלילי".

מנחם ודינה

כאשר מנחם עלה ארצה הוא נאלץ
לשכור דירה יחד עם אשר.
בעלי הדירה היו בני הזוג באל, הוריהם
של דינה הבכורה ומלכה הילדה הצעירה.
מנחם ראה את דינה ומיד התאהב בה
אך היות שעלה בגפו היו חששות מצד
הורי דינה, אך מנחם הסביר שאם לא
ינשא לדינה יאבד את נפשו לדעת.

מנחם ודינה

לבסוף הוריה של דינה התרצו ואישרו
את השידוך.

בחתונתם דינה ומנחם נראו בשיאם
כראוי לכלה וחתן.

החתונה היתה עשירה ומלאת כל טוב,
אך גם צנועה. המוזיקה נוגנה מפטיפון
עם תקליטים שהיו זמינים באותה
תקופה.

מנחם ודינה

שושנה ויוסף

לימים, מנחם ודינה התחתנו ונולדו להם
שני ילדים. לבכורה קראו שושנה, ולבן
הזקונים יוסף (ע"ש אביו של מנחם).

תמונות של שושנה ויוסף

המשפחה המורחבת

מקום עבודתו

מנחם עבד לפרנסתו בבית חרושת
"גביש" המייצר כלי זכוכית.

לדברי חבריו לעבודה והממונים עליו
מנחם היה עובד מסור, מנהיג אשר סחף
את כולם בשירתו ובשמחת חייו.
הוא התקדם מהר מאוד בסולם הדרגות.
כמו כן כאשר בנו יוסי התחתן, פנו אליו
ממפעל "גביש" והעניקו לו שי סט צלחות
לכבוד חתונתו.

מקום עבודתה של דינה

דינה, אשתו של מנחם, עבדה בשני

מקומות עבודה:

עבודתה הראשונה- תופרת. והשנייה

הייתה עובדת במפעל "צדק" בו היו

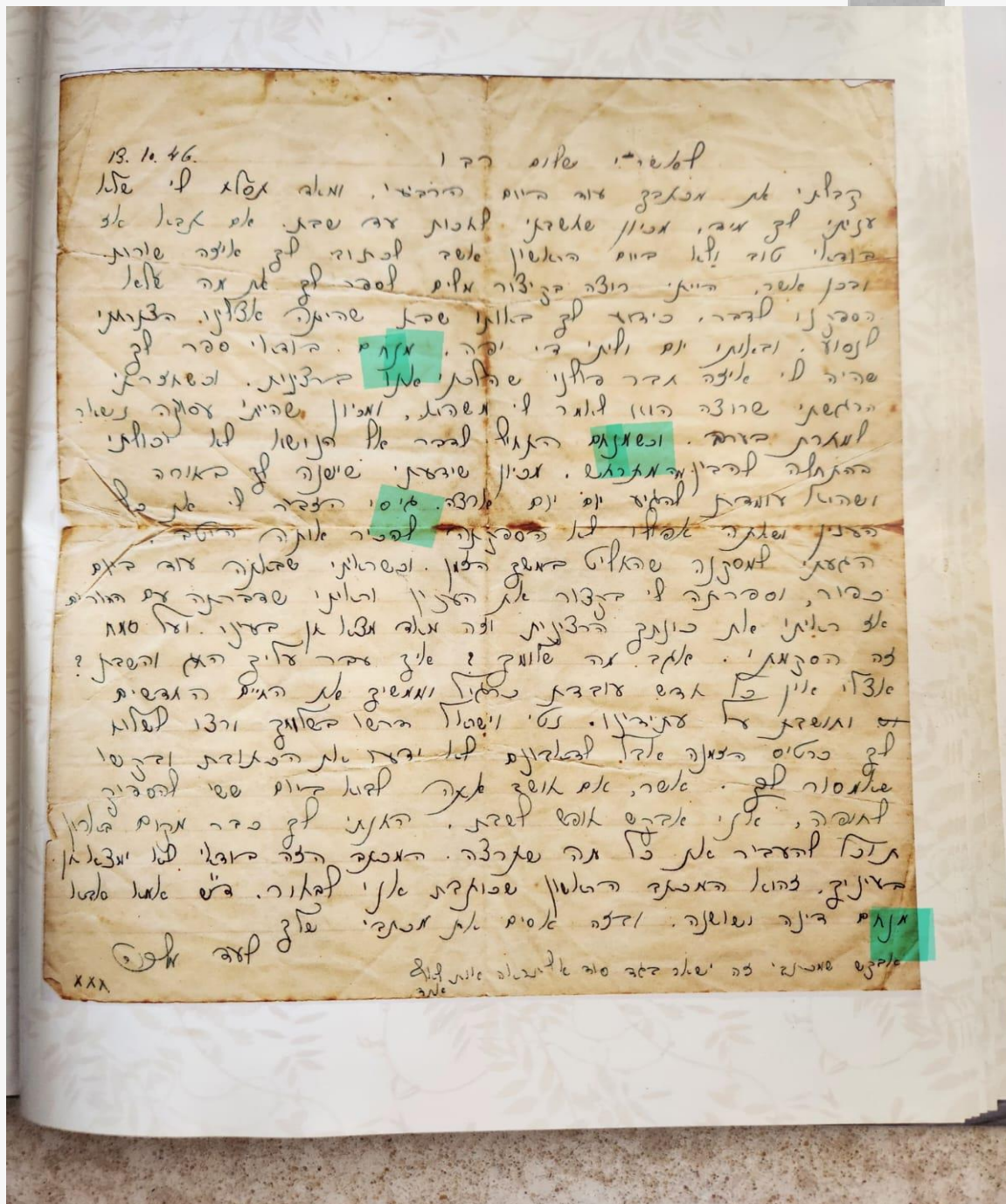
מייצרים בגדי ים בחורף, וסוודרים

בקיץ.

מכתב תודה למנחם

אחותה של דינה (מלכה) כתבה מכתב בו
היא מציינת שמנחם ז"ל שידך בינה לבין
בעלה, אשר כרמלי, (חברו הטוב שעלה
יחד איתו לארץ) והיא רוצה להוקיר לו
תודה.

מכתב תודה למנחם

השירות הצבאי

גיוסו לצה"ל

ב- 1947 ביקש מנחם להתגייס ללחימה
בצבא הישראלי.

תחילה סרבו לגייס אותו היות שהיה
מבוגר (בן 33) ואב לשני ילדים.
עברו הצבאי בצבא הרומני שכנע אותם
שמנחם יכול לסייע רבות והוא גויס לקו
הקדמי ישירות לגדוד גבעתי 52.

מפקדיו של מנחם

מפקדיו של מנחם מספרים עליו כי הוא היה מעין האבא של המחלקה (רובם היו בני 20 ואילו מנחם בן 33) והוא נקלט במהירות.

במחלקה היה נהוג לעשות מתיחות על חיילים, ובעיקר על העולים החדשים.

אך על מנחם פסחו עקב הכבוד הרב שרכשו לו.

קרבת הבלמה נגדה

חטיבת גבעתי השתתפה בקרב הבלמה של הצבא המצרי באזור קיבוץ נגבה, משלט עיבדיס ומשלט 113. הקרב החל ב-6/7/48. תחילה נכבש משלט עיבדיס ע"י גבעתי ולאחר מכן היה צריך להגן עליו מפני התקפות נגד של הצבא המצרי, שכללו הפגזות והפצצות מהאוויר.

קרב הבלימה נגבה

הפלוגה של מנחם הגיעה כתגבורת
למשלט ב- 10/7/48 ובמשך יומיים עמדה
בהפגזות והפצצות כבדות ובהתקפות
חיל רגלים מצרי והגנה על המשלט.
הקרב הסתיים והצבא המצרי נסוג
מכיבוש נגבה. המחיר לגבעתי היה כבד –
25 הרוגים ועשרות פצועים, מתוכם 14
הרוגים בפלוגה בה שרת מנחם, כולל
הוא עצמו.

הקרב האחרון

במהלך המלחמה הוחלט שגברים
מבוגרים עם ילדים לא יישלחו לחזית.
בקרב בעיבדיס החיילים היו בשורות
בגלל ההפגזות הקשות מצד הצבא
המצרי. מנחם הרגיש שהוא צריך לנוע
קדימה לכן קם והתקדם. כשהתקדם
נפגע מפגז ונהרג במקום, יחד עם חבר
שהתקדם איתו. שניהם נקברו יחד בקבר
אחים.

הידיעה על נפילתו

באותה תקופה במדינה ובצה"ל שרר אי
סדר רב.

לאחר שנותק הקשר עם מנחם החלו
חיפושים רבים אחריו (אשר חברו וגיסו
חיפש אחריו בבתי חולים).
ולאחר שמועות ברחבי העיר והארץ,
האמת המרה התגלתה, מנחם נפל בקרב.
הגיעה הודעה מסודרת מקצין העיר
רחובות על מקום קבורתו.

נפילתו

**מנחם הובא למנוחות ברחובות
בחלקה הצבאית ב-ח' בתמוז תש"ח,
בתאריך 15/7/1948**

השאיר אחריו אישה ושני ילדים.

משרד הבטחון - אגף כח אדם

המחלקה להנצחת החייל

אישור

הננו מאשרים בזה

כי שחינך הנכבד

דל

בן

נפל ביום ה' תמוז תש"ל

(15.7.48)

הובא למנוחת עולמים בבית הקברות

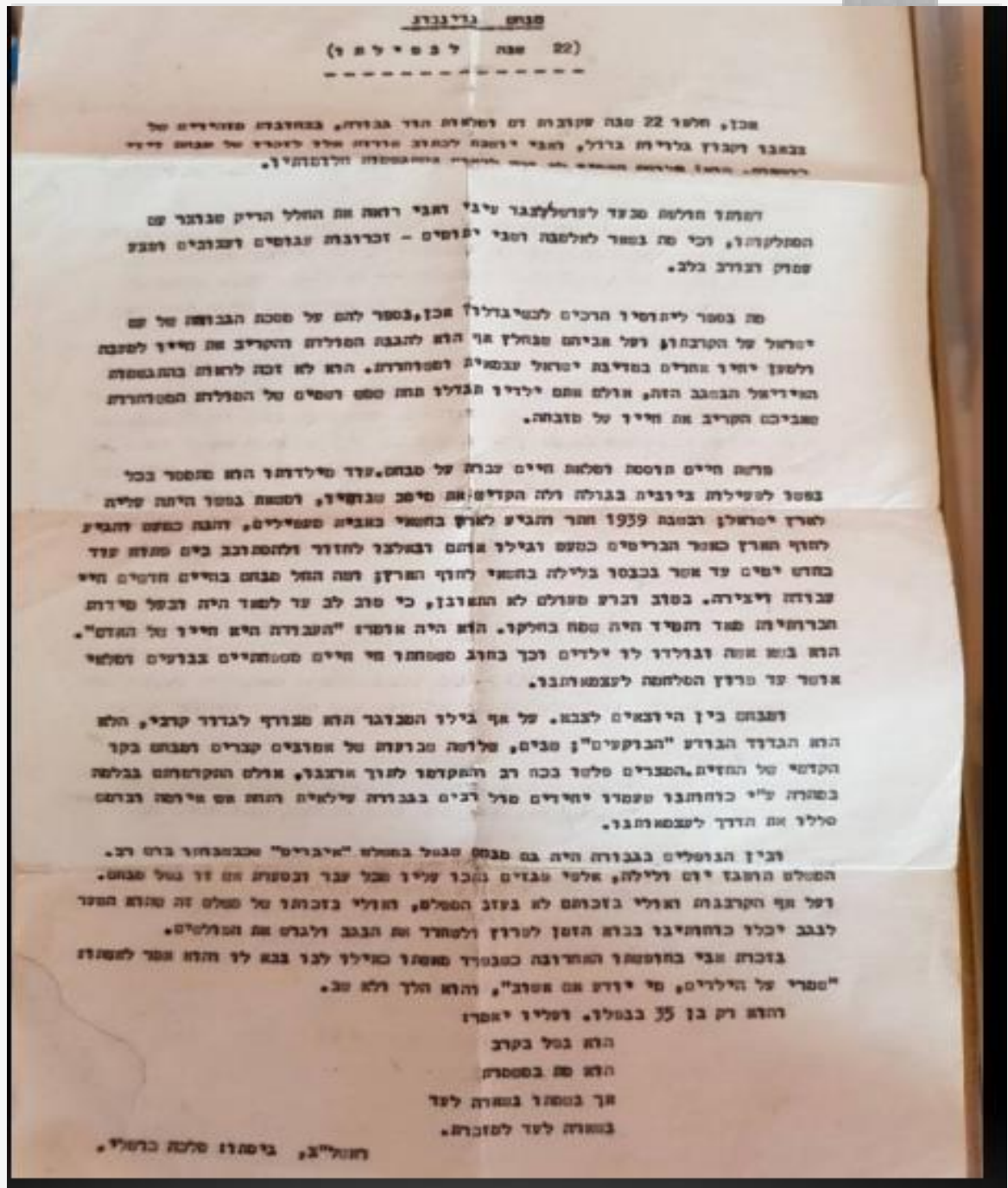
ברחוקה

טו פ 1950

מנהל המחלקה

ק/30524 סא"ל משה אורבך

מכתב לזכרו

מכתב לזכרו

22 שנה לזכרו

אבנר, חלל 22 שנה שקדוהו עם נשלותו וזר אבנר, במחשבתו פזיזתו של
באבנר וקבוצת גלילית ברול, ראשי דומה לכתוב הודות אליו לזכרו של אבנר ידני
לרשומה. האחד, פזיזתו האבנר, לא היה אלא פזיזתו האבנר, האחד, פזיזתו האבנר, לא היה אלא פזיזתו האבנר.

דמותו חללה סעד לזכרו של אבנר, ראשי דומה לכתוב הודות אליו לזכרו של אבנר ידני
המחשבתו, וכי זה נשאר לאבנר ראשי דומה לכתוב הודות אליו לזכרו של אבנר ידני
סעד וזכרו של אבנר.

זה נשאר לזכרו של אבנר, ראשי דומה לכתוב הודות אליו לזכרו של אבנר ידני
המחשבתו, וכי זה נשאר לאבנר ראשי דומה לכתוב הודות אליו לזכרו של אבנר ידני
סעד וזכרו של אבנר.

דמותו חללה סעד לזכרו של אבנר, ראשי דומה לכתוב הודות אליו לזכרו של אבנר ידני
המחשבתו, וכי זה נשאר לאבנר ראשי דומה לכתוב הודות אליו לזכרו של אבנר ידני
סעד וזכרו של אבנר.

דמותו חללה סעד לזכרו של אבנר, ראשי דומה לכתוב הודות אליו לזכרו של אבנר ידני
המחשבתו, וכי זה נשאר לאבנר ראשי דומה לכתוב הודות אליו לזכרו של אבנר ידני
סעד וזכרו של אבנר.

דמותו חללה סעד לזכרו של אבנר, ראשי דומה לכתוב הודות אליו לזכרו של אבנר ידני
המחשבתו, וכי זה נשאר לאבנר ראשי דומה לכתוב הודות אליו לזכרו של אבנר ידני
סעד וזכרו של אבנר.

הוא רק בן 35 בנפשו. דליל יאמר

הוא נפל בקרב

הוא נפל בקרב

אך נשאר בשורת ליד

בשורת ליד לשורת.

דניאל, בן 22, בן 22, בן 22.

הנצחה

דרכי הנצחה

לזכרו של מנחם הוצאה
תעודת הוקרה.

דרכי הנצחה

נטעו עץ לזכרו

דרכי הנצחה

לזכרו הוקלטה תכנית רדיו בגלי צה"ל

בשם "מי זוכר אותך?"

בה מספרים קרוביו אודות חייו של

מנחם גרינברג ששודרה בתאריך

27.4.1971

"מי זוכר אותך ,

מנחם גרינברג?"

ראשון הרשומים בספר "יזכור" של
משרד הביטחון, נפל במלחמת השחרור.
על עבודת המח' להנצחת החייל, ועל
המשפחה ודרך השיקום.

שודר בגלי צה"ל ב - 27.4.71

כל הזכויות שמורות לארכיון גלי-צה"ל ©

דרכי הנצחה

הונצח הקרב שבו השתתף מנחם בגדוד
52 בחטיבת גבעתי

דרכי הנצחה

הספד בו היה יום הזיכרון השנתי לכל
נופלי גבעתי לדורותיהם

"קדיש" מפי

יוסי גרינברג, בנו של טוראי מנחם גלילי גרינברג ז"ל
מנחם נולד ברומניה בשנת 1914 ועלה לארץ ישראל
כמעפיל בשנת 1939

במלחמת יום העצמאות נקרא אל הדגל וצורף לגדוד
"הבוקעים" של חטיבת גבעתי. מנחם נפל ביום ח'
בתמוז תש"ח 15 ביולי 1948 בהגנה על משלט ^{עובדיס}
ליד נגבה. שם הדפה יחידתו התקפות חוזרות של הצבא
המצרי. בנו יוסי היה בן מספר חודשים בנפילת אביו.

יוסי מלווה על ידי מפקד בסיס האימונים של החטיבה
סגן אלוף יוסי אליאס

"המשמר יעבור לדום, משמר דום"

"קדיש"

קדיש מפי יוסי בנו

מכתב הקדיש מתאר לנו איזה בן אדם
מנחם היה. אדם מאוד צנוע אשר
מסתפק במועט, אהוב על כולם, אדם
רציני ומסתורי שלא מפחד לעבוד קשה
עבור החלום שלו, והכי חשוב ומודגש
אצל מנחם זה ציוניסט ופטריוטי.
בנוסף מנחם קיבל את תואר "האבא של
המחלקה" מה שהדגיש את זה שהוא
איש של ערכים ואיש של כבוד.

קדיש מפי יוסי בנו

אדם שהקריב את עצמו למען המדינה
שלנו מבלי לקבל כל תמורה.

אדם שמשאיר מאחוריו אישה, ילדים
וחברים.

הכל למען המולדת, הכל למען ארץ
ישראל אליה שאף להגיע בכל כוחותיו.

רפלקציה

ובנימה אישית

שמחנו לקחת חלק בפרויקט וללמוד על
הנופלים ששירתו למען המדינה, למעננו.
למדנו המון ואנו מאושרות שנפלה
בחלקנו הזכות להכיר את הסיפור של
מנחם ז"ל ומשפחתו.

רפלקציה- שלי קורנבליט

נפלה בחלקי הזכות להיות חלק מפרויקט חשוב ומרגש זה. במהלך הפרויקט למדתי המון על מנחם, על המשפחה שלו והתקופה דאז. מנחם ז"ל אדם דגול, צנוע, מתחשב באחרים, אדם שאכפת לו. מנחם היה "האבא של המחלקה", מנחם היה איש של ערכים, איש של כבוד.

כשנפגשנו עם בנו הוא סיפר לנו את כל מה שהוא זוכר מאביו וזה היה מאוד מרגש. אחרי שקיבלנו את כל המידע על מנחם, על החיים שלו, על המשפחה שלו ועל ימיו האחרונים, התחלנו לעבוד על הפרויקט.

רפלקציה- שלי קורנבליט

יצא לי ללמוד המון ואני שמחה שזכיתי להיות חלק מהפרויקט הזה, ולשמר את הזיכרון מהחיילים שנלחמו ואף שילמו בחייהם רק בשביל שאנחנו נוכל לחיות כאן, במדינה שהם הקימו.

לבסוף, הגענו למסקנה שמנחם איש של ערכים ושמחתי מאוד שיצא לי לעשות את העבודה על אדם כזה. לקחתי חלק בכתיבת האלבום על מנת להציג את הסיפור של מנחם, של המשפחה שלו. תודה לבנו של מנחם ששיתף אותנו בסיפור ונתן לנו ליצור את העבודה הכי טובה שיכולה להיות בשביל להנציח את אביו. אני מודה לחברות שלי בקבוצה ולסטודנט שהנחה אותנו, העבודה הייתה פשוט מרתקת.

רפלקציה-אביגיל מנחמי

שמחתי מאוד לקחת חלק בעבודה על מנחם.
למדתי עליו המון משמיעת הסיפורים עליו
ומקריאה עליו.

לדעתי זו זכות גדולה לקחת חלק בפרויקט כל כך
משמעותי וליצור למנחם, אדם שהקריב את עצמו
למען המדינה שלנו מבלי לקבל כל תמורה ובזמן
שמשאיר מאחוריו אישה וילדים, אלבוס שיוקיר
אותו ואת מעשיו.

בזמן הקריאה על מנחם, ראיתי כמה הוא היה
אדם מסור, אדיב, אוהב ותמיד מוכן לעזור
התרגשתי מאוד לקרוא עליו ולהכיר את הסיפור
המדהים שלו וגם להכיר את הבן שלו.

רפלקציה-אביגיל מנחמי

כשכתבתי את העבודה הרגשתי גאווה, שאני עושה
אלבום לאדם כל כך מופלא שהקריב את כל מה
שהיה לו למען הקמת המדינה שלנו, בידיעה שבלי
אנשים כמוהו, כנראה לא הייתה לנו מדינה היום.

רפלקציה- שיראל דוידוב

זכינו לעבוד בפרויקט חשוב זה, ולהכיר לעומק את סיפורו המדהים והמרגש של מנחם גרינברג ז"ל שהיה אדם דגול, מיוחד, שמתחשב באחרים ואוהב את הזולת.

כשהגענו לפגוש את בנו של מנחם הוא סיפר לנו על כל הדברים שהוא זוכר מאביו והדברים שהוא יודע על סיפור חייו של אביו, ובנוסף הוא גם סיפר לנו על חייו שלו ועל משפחתו וכך שמחנו שלמנחם, שהיה איש מיוחד שהקריב את חייו למען המדינה, יש המשכיות מדהימה כזאת ומשפחה באמת מדהימה. למדתי המון מהפרויקט הזה, ואני שמחה מאוד שנפלה בחלקי הזכות לקחת חלק בפרויקט החשוב והמרגש הזה.

רפלקציה - שיראל דוידוב

הפרויקט גרם לי להרגיש תחושת שייכות למדינה ולהתרגש מכך שהיו אנשים שבחרו להקריב את חייהם ובזכותם אני וחבריי חיים במדינת ישראל.

השתדלנו לכתוב בעבודה כמה שיותר פרטים על מנחם ז"ל ולתת את הטוב ביותר שלנו כי אנחנו חושבות שזה באמת הטובה הקטנה שאנחנו יכולות להביא לאדם הגדול והמדהים הזה.

לסיכום, אני מודה לבנו של מנחם ששיתף אותנו בסיפור חייו של אביו והביא לנו קלטות ישנות, תמונות, ומצגות על אביו שעזרו לנו גם בהכנת האלבום להנצחת אביו.

רפלקציה – מגי וולקוב

כבר מהפגישה הראשונה עם בנו של מנחם הבנתי שניתנה לנו הזכות ללמוד על בן אדם מדהים שהצליח לעלות לארץ בלי שום בן משפחה אלה רק עם חברו הטוב. למרות הפרטים המעטים שידענו על מנחם למדתי עליו בתור בן אדם הרבה מאוד מדובר באדם צנוע, ערכי, אהוב על כל הסובבים אותו, ציוניסט והכי חשוב אבא אוהב לשני ילדים ובעל טוב. תהליך העבודה היה מהנה וחשתי גאווה רבה שנחשפתי לאדם בעל שאיפה חזקה מאוד לעלות לארץ אפילו כשאימו התנגדה שיעזוב את הבית.

רפלקציה – מגי וולקוב

מנחם היה ציוני ושום דבר לא עצר אותו מלהגשים את השאיפה העזה שלו ולעלות לארץ ישראל. שמחתי לקחת חלק בפרויקט המקסים הזה וללמוד על אחד מן הנופלים שהקריב את חייו בשביל כולנו, ולשמוע מן הקרובים אליו את סיפור חייו המרתק. בנוסף ברצוני להגיד לו המון המון תודה ששירת למעננו שנוכל לחיות כיום במדינה יהודית עצמאית ודמוקרטית.

**”כל עוד בלבב פְּנִימָה
נֶפֶשׁ יְהוּדֵי הוֹמִיָּה,
וּלְפָאֲתֵי מִזְרָח, קְדִימָה,
עֵין לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה,**

עוֹד לֹא אֲבָדָה תִּקְוֹתֵנוּ;
הַתִּקְוָה בֵּת שָׁנוֹת
אֲלֵפִים,
לִהְיוֹת עִם חֲפָשִׁי
בְּאֶרְצֵנוּ;
אֶרֶץ צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם".